

Prof. dr. sc. Radule Knežević (1941–2018)

Prvoga dana mjeseca oktobra ove godine, nakon kratke i teške bolesti napustio nas je profesor i nakladnik dr. Radule Knežević. Profesor Knežević rođen je 13. prosinca 1941. godine u Rudancima (općina Žabljak), u Crnoj Gori. Završio je realnu gimnaziju u Skopju. Potom dolazi u Zagreb koji će od tada postati središte njegovoga intelektualnog rada i života. Godine 1966. diplomirao je na zagrebačkom Fakultetu političkih znanosti, a 1992. je doktorirao na ljubljanskom Fakultetu za sociologiju, politologiju i novinarstvo. Usavršavao se na pariškom Institutu za političku znanost. Predavao je kolegije iz područja političke teorije te političke kulture na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, na Sveučilištu u Ljubljani te na Univerzitetu Donja Gorica u Podgorici.

Osim kao predavač i autor, istaknuo se u nakladničkoj djelatnosti. Kao osnivač, te glavni i odgovorni urednik nakladničko-izdavačke kuće *Politička kultura*, Knežević je hrvatsku politologiju zadužio brojnim prijevodima klasika političke misli, ali i prijevodima brojnih suvremenih međunarodnih autora te publiciranjem monografija domaćih društvenih znanstvenika. Slovio je kao jedan od ključnih predstavnika francuske politološke i filozofske tradicije u Hrvatskoj te je upravo njegovom zaslugom frankofona politička misao doprla do domaćeg čitateljstva, čime je osnažena umreženost domaće znanosti i znanstvene javnosti s europskim i svjetskim tokovima.

Cijeloga života bio je doista plodonosan autor. Objavio je brojne knjige i više od stotinu članaka, rasprava i studija u znanstvenim i stručnim periodikama u zemlji i inozemstvu. Iz njegova bogatog opusa ističu se naslovi poput *Načelo slobode i politički poredak* (Zagreb, 2007), *Anarhizam* (Zagreb, 2012), *Politička kultura* (Podgorica, 2012), *Postmoderna politička teorija* (Zagreb, 2017), *Suvremena politička teorija* (Podgorica, 2017) te *Prijepori u suvremenoj političkoj teoriji* (Zagreb, 2017). Koautor je zbornika *Hrvatska politologija 1962–2002* (Zagreb, 2002), izuzetnog djela koje daje presjek razvoja političke znanosti u Hrvatskoj. Posebni je interes cijeloga života pokazivao za političku teoriju anarhizma, koja kao kritičko propitivanje krajnjih granica ljudske slobode predstavlja svakoj konvencionalnoj misli i vladajućoj doktrini izazov. Time je na određen način prešao u trajnu opoziciju, s one strane akademske granice, naoružan kritičkom misli u borbi političkih ideja. Doktorirao je na političkoj misli Joseph Pierra Proudhona, a s knjgom *Anarhizam*, krunom svog

neumornog izučavanja ove doktrine, ostavio je u nasljeđe domaćoj akademskoj zajednici jedan osobit humanistički pogled i razumijevanje pojmova kao što su sloboda, jednakost i demokracija.

Druga velika tema kojom je Knežević bio zaokupljen jest politička kultura. Pisao je o političkoj kulturi općenito i o crnogorskoj posebno (*Istorija političke kulture u Crnoj Gori*, Podgorica 2007). U svojim djelima pokazao je zavidnu razinu poznavanja problematike, koju je krasila njegova pedantna analiza, elegantni stil i inovativna interpretacija. Budući da je ovo područje teorije nedovoljno istraženo na međunarodnoj razini, Hrvatska i Crna Gora mogu se podičiti s djelima koja Kneževića stavljaju u ravnopravni položaj s inostranim istraživačima političke kulture.

Njegov izniman rad dodatno je ovjenčan kada je 2013. postao dobitnik „Trinaestojulske nagrade”, najviše državne nagrade u Crnoj Gori, za značajan doprinos razvoju politologije. Svojim predanim i neumornim radom dao je veliki doprinos kulturnoj i znanstvenoj razmjeni i povezivanju Hrvatske i Crne Gore u poslijeratnom razdoblju. Naš neprežaljeni Radule bio je živi svjedok burnih političkih i društvenih događaja i procesa što su tijekom dvadesetoga stoljeća prohujali njegovom rodnom Crnom Gorom i njegovom drugom domovinom, Hrvatskom, no usprkos svim izazovnim i na mahove teškim vremenima, nikada ga nisu napuštali smisao za britak humor, ljubav prema razgovoru, knjizi, planinarenju i šahu.

Odlaskom profesora Kneževića hrvatska i crnogorska politologija, ali i šira znanstvena i stručna javnost izgubila je velikog čovjeka koji je ostavio dubok trag u znanosti i društvu. Ostat će zauvijek u sjećanju brojnih ljudi koji su ga imali čast poznavati i s njime surađivati. Njegova neumorna stvaralačka snaga, koja ga nije napuštala niti pred kraj njegovoga životnog hoda, nastavit će biti poticaj i inspiracija njegovim mlađim kolegicama i kolegama te prijateljicama i prijateljima.

Petar Popović